

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **N. Y.**, narozen X
státní příslušník Republiky Kazachstán
bytem Pobytové středisko Bělá-Jezová, Jezová 1501, Bělá pod Bezdězem

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 16. 12. 2019, č. j. OAM-552/ZA-ZA11-P16-2019,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Advokátce Mgr. Andree Kohoutkové, ev. č. ČAK 15186, se odměna za zastupování nepřiznává.**

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2019, č. j. OAM-552/ZA-ZA11-P16-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci

podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném ke dni podání žádosti (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce uvedl, že byl zkrácen na svých právech, neboť žalovaný porušil § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 12, § 14, § 14a zákona o azylu. Žalobce především namítá, že žalovaný nesprávně posoudil důvody, pro které žalobce opustil zemi svého původu. Účast na veřejném shromáždění, které mělo za (politický) cíl vyjádřit podporu matkám, které přišly při rozsáhlém požáru o své děti, přičemž stát odmítl těmto matkám přiznat sociální dávky, žalobce považuje jednoznačně za uplatňování politických práv a svobod. Žalobce se této demonstrace aktivně účastnil (skandování hesel), přičemž byl následně zadržen policií, a to bez udání důvodu, na dobu 15 hodin, kdy na něj bylo křičeno a bylo mu řečeno, že ho čekají další problémy (vykonstruování procesu). Žalovaný tyto skutečnosti neposoudil jako uplatňování politických práv a svobod a následné pronásledování. Napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť žalovaný nijak nezpochybnil příběh žalobce, ale pouze odmítl, že by se v daném případě jednalo o uplatňování politických a práv a svobod. Navíc žalovaný k podmínkám § 12 zákona o azylu přidává další podmínky. Podle žalobce může být žadatel terčem pronásledování i po jediném, individuálním a samostatném jednání. K otázce pronásledování se žalovaný v napadeném rozhodnutí nevyjádřil a nepostavil na jisto, že k pronásledování nedojde opakovaně po návratu žalobce do země původu. Žalobce odkázal na čl. 4 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice 2011“) a čl. 9 směrnice Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany. Dále žalobce namítl, že pokud žalovaný operoval s možností přesídlení žalobce v rámci země původu, pak žalovaný neprovedl test racionality takového přesídlení v souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) vyjádřeným v rozsudku ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Azs 22/2011-108. Závěrem žalobce namítl, že žalovaný nezjistil, zda jsou v zemi původu žalobce dostupné možnosti účinné ochrany, nýbrž jen konstatoval, že tam existuje státní struktura, na kterou se může žalobce obrátit.
3. Žalovaný ve vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobce nesprávně vychází z toho, že jeho patnáctihodinové zadržení na policii vzešlo z uplatňování jeho politických práv a svobod a z uplatňování politického názoru – konkrétně ze shromažďovacího práva a ze zastávání názoru, že stát by měl vyplácet podporu mnohonásobným matkám. Žalobce byl zadržen policisty a převezen na policejní stanici v průběhu shromáždění v Šimkent, kterého se účastnil a které mířilo na podporu rodin s dětmi. Poté, co byl žalobce převezen na policejní služebnu, byl umístěn do cely spolu s dalšími lidmi a asi po patnácti hodinách byl propuštěn. Nedošlo k výslechu, obvinění, podpisu listin, násilí, k výhrůžkám ani k žádnému lidská práva porušujícímu jednání. Jediné, co si žalobce od policistů vyslechl, byl dotaz, proč byl žalobce na shromáždění a proč demonstroval. Tyto dotazy měli na žalobce policisté křičet. Žalovaný zdůrazňuje, že toto shromáždění nebylo povolené. Celé zadržení žalobce tak mohlo proběhnout z toho důvodu, že se účastnil nepovoleného shromáždění, na kterém občas s davem vykřikoval blíže nespecifikované slogany. Žalovaný odmítá, že se

z toho dá vyvodit závěr, že byl žalobce zadržen z důvodu uplatňování svých politických práv a svobod či za projevování svých politických názorů. Je evidentní, že byl žalobce zadržen na základě účasti na nepovoleném shromáždění, což v žádném případě nejde podřadit pod důvody umožňující správnímu orgánu udělit žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Po této události navštívili policisté žalobce dvakrát nebo třikrát v místě jeho bydliště. Žalobce ani jednou nezastihli, ukryval se v Astaně, neboť se bál, že ho policie ve vykonstruovaném procesu obviní z trestného činu, který nespáchal. Žalobce uvedl, že zřejmě první návštěvu odůvodnili policisté tím, že chtějí žalobce zatknout, což žalobci tlumočila jeho matka. Žalobce také tvrdil, že policisté chtěli, aby šel na policejní stanici z důvodu podání vysvětlení. Jak vyplývá z pohovoru, obava z „falešného obvinění“ je hypotetická a nemá oporu ve skutkovém stavu, který žalovaný zjistil v průběhu správního řízení. Žalobce má z doslechu informace, že policie v zemi původu občas někoho křivě obviní. Z nashromážděných informací ale vyplývá, že oběťmi takových činů jsou osoby veřejně aktivní, k režimu kritické a známé. Nelze se proto domnívat, že z tisíce účastníků nepovoleného shromáždění bude řadový účastník falešně obviněn. Žalobce se nepodílel na realizaci shromáždění, pro jeho průběh nebyl důležitý a chování žalobce se nevymykalo chování ostatních účastníků demonstrace. Následné jednání policie se žalovanému nezdá přehnané ani neadekvátní a v celkovém kontextu případu se v žádném případě nejednalo o jednání, na základě něhož by bylo možno žalobci udělit mezinárodní ochranu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žalobcem použitá formulace „nedojde k opakovanému pronásledování“ dále naznačuje, že již k nějakému pronásledování došlo. Dle názoru žalovaného však k žádnému pronásledování nedošlo, navíc účast na žalobcem popisovaném shromáždění byla údajným jediným veřejným projevem v jeho životě. K otázce možného přesídlení žalovaný uvedl, že v napadeném rozhodnutí přesídlení nedoporučuje, neboť k němu nebyl žádný důvod. Pouze během pohovoru se žalovaný ptal, zda žalobce zkoušel možnost přestěhování se v rámci země původu využít. V této části správního řízení však není žalovaný povinen zkoumat, zda je přesídlení možné. K otázce dostupných vnitrostátních prostředků ochrany žalovaný zdůraznil, že nevidí důvod, proč by se měl zabývat jejich reálnou dostupností, jestliže žalobce nebyl vystaven žádnému jednání ze strany policie ani dalších subjektů, které by vyvolávalo ze strany žalobce potřebu domáhat se ochrany státu.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

4. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
5. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (srov. čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, a

žádost žalobce o mezinárodní ochranu byla v projednávané věci podána dne 14. 6. 2019, může se žalobce dovolávat přímého účinku uvedeného článku procedurální směrnice. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se pak neužije.

6. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, protože účastníci řízení s takovým postupem vyjádřili souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 14. 6. 2019 požádal o udělení mezinárodní ochrany a následně dne 19. 6. 2019 poskytl údaje k této žádosti. Mimo jiné uvedl, že pochází z obce Atakent v jižním Kazachstánu, je kazašské národnosti a vyznává islám. V zemi původu pobýval naposledy v obci Atakent. Dne 13. 6. 2019 odcestoval letecky do České republiky. Žalobce je ženatý a má šest dětí (roč. 2009, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018). Svůj zdravotní stav ohodnotil jako dobrý. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se v únoru 2019 zúčastnil shromáždění na podporu rodin s dětmi, kterým nebyly vyplaceny sociální dávky. Na tomto shromáždění byl zadržen policií na dobu 15 hodin. Po propuštění odcestoval do Astany, kde si vyřídil vízum a rozhodl se odcestovat z vlasti. Následně se od své matky dozvěděl, že jej v místě bydliště hledala policie s podezřením, že je členem organizované skupiny. Žalobce se obává, aby nebyl znovu zadržen a uvězněn.
8. Při pohovoru dne 2. 7. 2019 žalobce uvedl, že jeho žena a děti žijí s jeho rodiči v obci Atakent. O děti a manželku se starají jeho rodiče. S rodinou nepříjel kvůli nedostatku peněz. V době, kdy jej policie hledala v místě bydliště, se zdržoval ve městě Astana. S policií mluvila jeho matka a ta mu sdělila, že žalobce chtějí zatknout. Žalobce se obává, že bude nezákonně zatčen a křivě obviněn ze spáchání trestných činů, které nespáchal. Z doslechu ví, že se takové věci již staly. Shromáždění, kterého se zúčastnil, se konalo v únoru 2019 (přesné datum si nepamatuje), a to v 10 hodin ráno na náměstí Alfa Raby v Šimkent. Žalobce při shromáždění většinou stál potichu a občas se zapojil do skandování hesel. Následné zadržení a jeho důvod nebyly žalobci ze strany policie vysvětleny. Z ničeho nebyl oficiálně obviněn, pouze na něj policisté křičeli, „*proč jsem tam byl a proč jsem demonstroval*“. Na to jim žalobce nic nesdělil, neboť na stanici byl zmatek a bylo tam mnoho zadržených, takže neproběhl žádný výslech. Následně byl žalobce propuštěn. Žádný protokol ani nic podobného nepodepisoval. Pouze mu bylo řečeno, aby „*byl zticha a šel pryč*“. Policie následně žalobce v místě jeho bydliště hledala, neboť chtěla, aby žalobce přišel na stanici podat vysvětlení. Nicméně jeden člověk tam šel, tak ho zbili a obvinili z několika trestných činů. Matka žalobce policii sdělila, že žalobce pracuje v Astaně. Policie následně vždy odešla. Žalobce nikdy trestně stíhán nebyl. Na otázku, zda se pokoušel své problémy vyřešit přestěhováním žalobce, odpověděl, že ne, že se bál, a to konkrétně, že jej zbijí a křivě obviní ze spáchání trestných činů, jejichž vyšetřování bylo neuzavřené. Tohoto se bojí i v případě svého návratu do země původu. Při vycestování žádné problémy neměl. V minulosti neměl žádné problémy s orgány veřejné moci.
9. Dále je součástí správního spisu zpráva žalovaného „Kazachstán Informace OAMP, 27. června 2019“ týkající se politické a bezpečnostní situaci v zemi a zpráva žalovaného „Kazachstán Ministerstvo zahraničních věcí Spojených států amerických, 13. března 2019“ týkající se dodržování lidských práv v roce 2018.
10. Žalobce se seznámil dne 7. 6. 2019 s podklady pro vydání rozhodnutí. Využil svého práva a seznámil se se zprávou žalovaného „Kazachstán Informace OAMP, 27. června 2019“

týkající se politické a bezpečnostní situaci v zemi. Doplnění podkladů nenavrhl a další tvrzení nepředložil.

11. Žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl tak, jak je uvedeno v bodu 1 tohoto rozsudku. Žalobce si je převzal dne 18. 12. 2019. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul dosavadní průběh řízení a přistoupil k posouzení naplnění podmínek pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany žalobci. Dospěl k závěru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce výslovně uvedl, že žádné politické přesvědčení nemá a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace. Sdělil sice, že se v únoru 2019 zúčastnil jednoho nepovoleného shromáždění v Šimkentě na podporu rodin s dětmi, ale neměl na něm žádnou funkci či roli, nevystupoval na něm nijak s projevy nebo jinými aktivitami. Pouze stál a občas se zapojil do skandování sloganů. Toto žalovaný nepovažoval za dlouhodobé, jasné a uvědomělé uplatňování politických názorů nebo dokonce činnost, která by mu měla ve svých důsledcích způsobit jakékoliv problémy ze strany státních orgánů. Z těchto důvodů žalovaný uzavřel, že žalobce neuplatňoval své politické práva a svobody a nezastával určitý politický názor. Podle žalovaného žalobce potvrdil, že kvůli samotné účasti na shromáždění problémy neměl, sice byl podle něj během shromáždění zadržen policií a odvezen na policejní stanici, ale po patnácti hodinách byl propuštěn, nebyl z ničeho obviněn a neměl v důsledku této jeho údajné jediné aktivity politického druhu žádné problémy. Rovněž z jeho popisu událostí nevyplynulo nic, co by se vymykalo legitimní činnosti státních orgánů a bezpečnostních složek při řešení nepovolených shromáždění, mezi kterou může patřit kontrola totožnosti jednotlivých účastníků a předvedení na policejní stanici k podání vysvětlení. Žalobce neuvedl, že by byl během zadržení ze strany policistů fyzicky napadán nebo že by čelil jinému negativnímu jednání ze strany těchto složek, natož aby byl dokonce jinak poškozován na svých základních právech. Rovněž během údajných následných dvou nebo tří návštěv policie v jeho domě nedošlo ze strany příslušníků policie k žádnému negativnímu jednání vůči jeho osobě či jeho rodině, neboť tito pouze podle něj jeho matce sdělili, že chtějí, aby se jmenovaný dostavil na policejní stanici k podání vysvětlení. Ve spojení se sdělením žalobce, že během jeho zadržení na policejní stanici s ním neproběhl žádný výslech a nic tam nepodepisoval, protože tam bylo moc lidí, mohl být požadavek, aby se dostavil policii, zcela legitimní. Žalobce nebyl z ničeho obviněn, nebyl trestně stíhán a nebyl ze strany státních orgánů ani bezpečnostních složek kontaktován. Žalobce se během svého pobytu v Astaně, kde pracoval, s policejními orgány nesetkal a nebyl ani z jejich strany kontaktován nebo hledán. Pokud by dotyčné složky měly tedy o jmenovaného takový zájem, jaký se snaží žalobce tvrdit, měly řadu možností, jak jej vyhledat a zadržet. Rovněž skutečnost, že ze země původu vycestoval až po čtyřech měsících od konání výše uvedeného shromáždění, nasvědčuje tomu, že ve skutečnosti nebyly jeho obavy natolik vážné a žalobce je účelově uvádí pouze ve snaze získat mezinárodní ochranu. Pokud jde o obavy z obvinění a následného uvěznění za neobjasněný trestný čin, který žalobce nespáchal, nebo z důvodu nepravdivého obvinění z členství v organizované skupině, případně že by byl fyzicky napaden a donucen se k uvedeným skutečnostem přiznat, žalovaný konstatoval, že tato tvrzení považuje za spekulace, respektive ničím nepodložené domněnky, které postrádají jakýkoli reálný základ a kterým nelze přikládat potřebnou důkazní hodnotu. Orgány ČR nebyly

požádány o jakékoliv informace o žalobci či o jeho zadržení a vydání do země původu. Tam rovněž zjevně bez jakýchkoliv obav ponechal manželku a šest dětí.

Posouzení žaloby soudem

12. Žalobce nejprve obecně namítal, že v řízení byla porušena ustanovení § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4, § 68 odst. 3 správního řádu a § 12, § 14, § 14a zákona o azylu. Tvrdil, že žalovaný nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, neprovedl důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci, neopatřil si dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí, a nezjistil tak všechny rozhodné skutečnosti a nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nadto žalovaný nedostatečně odůvodnil úvahy, kterými se řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a při výkladu zákona o azylu. Tyto obecné námitky však soud nepovažuje za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. *„Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylicit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami“* (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Těmto požadavkům ovšem výše uvedená obecná tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o citace či parafráze ustanovení správního řádu a zákona o azylu, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti napadeného rozhodnutí opírá. Soud se proto jimi samostatně nezabýval a rozhodnutí přezkoumal pouze v rozsahu řádných žalobních bodů.
13. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
14. Podle čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice 2011, aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, musí být a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).
15. Podle čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice 2011 mohou být za pronásledování ve smyslu odstavce 1 mimo jiné považována tato jednání: a) použití fyzického nebo psychického násilí, včetně sexuálního násilí; b) právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem; c) nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání; d) odepření soudní ochrany, které vede k nepřiměřenému nebo diskriminačnímu trestu; e) trestní stíhání nebo trest za

odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2; f) jednání namířená proti osobám určitého pohlaví nebo proti dětem.

16. Podle § 12 písm. a) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod.
17. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
18. Z judikatury NSS lze dovodit, že pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu musí být kumulativně splněna následující kritéria: 1) cizinec se musí nacházet mimo zemi svého původu; 2) musí mít zkušenost již uskutečněného (prožitého) pronásledování, o niž se objektivně opírá odůvodněný strach z dalšího pronásledování v případě návratu; 3) jemu hrozící újma musí dosahovat intenzity pronásledování; 4) ochrana v zemi původu selhala; 5) musí být pronásledován z důvodu uplatňování politických práv a svobod, respektive zastávání určitých politických názorů a 6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Azs 30/2014-45).
19. Soud předně uvádí, že nesplnění kritéria č. 4 nepředstavovalo rozhodovací důvod napadeného rozhodnutí. Jelikož kritéria uvedená v rozsudku NSS č. j. 6 Azs 30/2014-45 musejí být splněna kumulativně (současně), pro neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu postačí nesplnění byť jen jednoho z nich.
20. Jako nedůvodnou proto soud shledal žalobní námitku týkající se otázky možnosti vnitřního přesídlení žalobce. Žalovaný v napadeném rozhodnutí žádnou argumentaci stran možného přesídlení žalobce neuplatnil a na takovém posouzení je nezaložil. Skutečnost, že v rámci pohovoru se žalovaný na tuto možnost dotazoval, nepředstavuje situaci, na kterou by dopadala žalobcem zmíněná judikatura NSS a povinnost žalovaného provádět test racionality. Žalovaný tak pouze zjišťoval okolnosti azylového příběhu žalobce. Rovněž nedůvodná je pak žalobní námitka, že žalovaný nezjistil, zda jsou v zemi původu žalobce dostupné možnosti účinné ochrany, které by žalobce mohl využít. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vzhledem k tomu, že měl za to, že žalobce nebyl obětí pronásledování, této otázce blíže nevěnoval. Jelikož se proto žalobcova argumentace ohledně vnitřního přesídlení a možnosti dostupné vnitrostátní ochrany zcela míjí s rozhodovacími důvody napadeného rozhodnutí, je bezpředmětné, aby se soud žalobcem předestřeným problémem zabýval.
21. V rámci posouzení důvodnosti námitky porušení § 12 zákona o azylu je tedy nutné zodpovědět otázku, zda na straně jedné výše uvedené jednání žalobce představovalo uplatňování politických práv a svobod, popřípadě zastávání určitých politických názorů, a zda na straně druhé následné jednání policie ve vztahu k žalobci naplňovalo definici pronásledování ve smyslu výše citovaných ustanovení. Žalobce a žalovaný se rozcházejí v právním posouzení žalobcem představeného příběhu o důvodech jeho vycestování ze země původu.

22. Pro úplnost soud uvádí, že vedle zjištění, že cizinec je v zemi původu pronásledován, musí existovat příčinná souvislost (kauzální nexus) mezi pronásledováním a uplatňováním politických práv, respektive zastáváním určitých politických názorů (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 Azs 104/2014-39). Žalobce namítá, že žalovaný tento aspekt v rámci svého posouzení vypustil. Jak však vyplývá z vyjádření žalovaného, podle něj je evidentní, že byl žalobce zadržen na základě účasti na nepovoleném shromáždění. V projednávané věci tak není spor o existenci příčinné souvislosti, nýbrž ohledně naplnění výše uvedených kritérií č. 2, 3 a 5.
23. Soud v této souvislosti považuje za vhodné připomenout zdroje, z nichž § 12 zákona o azylu vychází. Zatímco písmeno a) citovaného ustanovení představuje promítnutí čl. 43 Listiny základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.) na zákonné úrovni, jeho písmeno b) provádí závazky vyplývající z Úmluvy o právním postavení uprchlíků ve znění Protokolu z r. 1967 (č. 208/1993 Sb.) a z čl. 18 Listiny základních práv EU (Úřední věstník Evropské unie 2012/C 326/02) a navazující evropské úpravy (zejména kvalifikační směrnice 2011). S těmito „zdroji“ pak musí být § 12 zákona o azylu vykládán souladně (srov. rozsudky NSS ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, č. 1713/2008 Sb.NSS, nebo ze dne 14. 1. 2004, č. j. 5 Azs 25/2003-94).
24. Co do splnění kritéria č. 5 rozsudku NSS č. j. 6 Azs 30/2014-45 žalovaný podle soudu § 12 zákona o azylu interpretoval chybně, což mělo za následek jeho nesprávné posouzení právní otázky.
25. Podle NSS za politická práva a svobody ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu „*musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod, včetně svobody projevu a práva na informace podle jejího čl. 17*“ (rozsudek NSS č. j. 2 Azs 45/2008-67). Mezi politická práva a svobody uváděné v hlavě druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod jednoznačně patří svoboda projevu a právo pokojně se shromažďovat (srov. čl. 17 a 19). Skutečnost, že žalobce uplatňoval svou svobodu projevu (skandování hesel) a právo na pokojné shromažďování (účast na demonstraci pro podporu rodin obětí požáru), lze s ohledem na citovanou judikaturu NSS jednoznačně subsumovat pod uplatňování politických práv a svobod ve smyslu výše citovaného oddílu Listiny základních práv a svobod. Další podmínky, které žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí (dlouhodobost, jasnost a uvědomělost uplatňování politických práv) se vymykají rámci podmínek stanovených zákonem o azylu. Nehledě na to žalobce většinu těchto podmínek splnil – jeho účast na demonstraci lze považovat za jednoznačné a *jasné* politické prohlášení směřující k podpoře dané skupiny obyvatel země jeho původu, přičemž žalobce si byl *vědom*, za jakým cílem a komu svou podporu vyjadřuje. Požadavek dlouhodobosti takového jednání je pak v rozporu s judikaturou NSS, podle které „[z]a *kriterium pro rozlišení, zda určité jednání představuje uplatňování politických práv, nelze brát intenzitu či rozsah výkonu těchto práv, ani společenský dopad takového jednání, neboť takový selektivní přístup by popíral podstatu ochrany před pronásledováním z daného důvodu. Mezinárodních ochrana by tak byla upřena osobám, jež jsou pronásledovány z důvodu vyvíjení méně intenzivní činnosti, např. v totalitních státech, kde je potírána jakákoliv neaprobovaná politická činnost a výkon politických práv*“ (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014-44). Podmínku dlouhodobosti tak lze těžko splnit v případě spontánních demonstrací, jako tomu bylo v případě žalobce. Z toho vyplývá, že ne každé uplatňování politických práv a svobod musí mít podobu dlouhodobé činnosti. Soud zdůrazňuje, že jakékoliv využití politických práv a svobod, byť se může jednat o nesouvisející a individuální případy,

představuje uplatňování politických práv a svobod. Soud proto uzavírá, že ze skutkového stavu, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyplývá, že žalobce uplatňoval svobodu projevu a právo na pokojné shromažďování, tj. své politické práva a svobody.

26. Soud je dále toho názoru, že v případě žalobce došlo rovněž k *zastávání určitých politických názorů* ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce měl v úmyslu svou účastí na protestním shromáždění podpořit určitou skupinu matek, kterým stát odmítal vyplatit sociální dávky, protože měl být zadržen policií. Tento skutkový stav vzal žalovaný za základ svého rozhodování a nijak jej relevantním způsobem nezpochybnil. Úmysl žalobce je tak třeba považovat za *politický*. Žalobce se domníval, že těmto matkám měly být sociální dávky vyplaceny, což projevil jednak svou účastí na uvedeném shromáždění a jednak skandováním hesel. Tento svůj *názor* tak žalobce (dokonce veřejně) vyjádřil, protože byl – jak tvrdí – zadržen, z čehož lze dovodit, že tento názor *zastával* (k výkladu sousloví „zastávání určitých politických názorů“ srov. Honusková, V. *Definice uprchlíka a její výklad a aplikace v současném mezinárodním právu*. Praha: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2011, s. 105-113).
27. Rovněž podle recentní rozhodovací činnosti NSS je třeba aktivní účast na demonstraci organizované skupinou obyvatel, která protestuje proti opatřením vlády v zemi původu, posuzovat jako uplatňování politických práv a svobod podle § 12 písm. a) zákona o azylu i zastávání určitých politických názorů podle § 12 písm. b) zákona o azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 6. 2020, č. j. 1 Azs 422/2019-41). Žalobce má proto pravdu v tom smyslu, že žalovaný nesprávně aplikoval § 12 zákona o azylu ohledně důvodů pronásledování, tj. co do posouzení splnění kritéria č. 5 rozsudku NSS č. j. 6 Azs 30/2014-45.
28. Následně soud přistoupil k posouzení, zda pro uplatňování politických práv a svobod, respektive zastávání určitých politických názorů, byl žalobce pronásledován policejními složkami země jeho původu a zda zde je objektivně odůvodněná obava z dalšího pronásledování v případě návratu (výše uvedená kritéria č. 2 a č. 3). Soud předně uvádí, že z odlišnosti „zdrojů“ obou písmen § 12 zákona o azylu vyplývá nezbytnost vykládat je souladně právě s těmito zdroji (srov. bod 23 tohoto rozsudku). Z toho pak vyplývá, že takto musí být interpretován rovněž pojem „pronásledování“, nikoliv pouze jeho důvody. Ačkoliv nepanuje shoda ohledně toho, co pro ústavodárce představovalo „předobraz“ čl. 43 Listiny základních práv a svobod (k tomu srov. Camrda, J. In: Husseini, F. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: C.H.Beck, 2021, s. 1297-1358), lze podle soudu říci, že jím nebyla Úmluva o právním postavení uprchlíků. Pojem „pronásledování“ podle čl. 43 Listiny základních práv a svobod a podle § 12 písm. a) zákona o azylu tak má autonomní povahu a nemusí se nutně s ohledem na jejich odlišné „zdroje“ překrývat s pojmem pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Dosavadní judikatura se však otázkou potenciální odlišnosti obsahu tohoto pojmu v obou písmenech § 12 zákona o azylu nezabývala a tento pojem vykládá jednotně. Vzhledem k tomu, že tuto odlišnost žalobce nenamítá, vyložil zdejší soud pojem pronásledování v souladu s jednotlícím interpretačním přístupem. Pro to, aby se zabýval otázkou případného odchýlení se od dosavadní judikatury, neshledal ani jiný důvod.
29. Žalobce spatřuje pronásledování své osoby v tom, že byl při účasti na demonstraci zadržen po dobu 15 hodin, přičemž na něj bylo křičeno, byl následně bez dalšího propuštěn a v následujících dnech se jej policie snažila předvolat k podání vysvětlení na policejní stanici. Tvrdí zároveň, že má obavu, že bude obviněn ze spáchání trestného činu, kterého

se nedopustil. Soud dospěl k závěru, že jednání státních orgánů země původu vůči žalobci nemá povahu pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 kvalifikační směrnice 2011.

30. Podle NSS „[s]kutečnost, že žadatel o azyl byl ve své domovské zemi z důvodu účasti na protivládní demonstraci přizván na místní národní výbor za účelem podání vysvětlení a opakování těchto výsledků zamezil poskytnutím úplatku policistovi, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle [§ 12 zákona o azylu]“ (právní věta rozsudku NSS ze dne 20. 4. 2004, č. j. 3 Azs 64/2004-58, č. 642/2005 Sb.NSS). Snahu policejních orgánů země původu žalobce kontaktovat za účelem podání vysvětlení proto soud za pronásledování nepovažuje. Obdobné pak platí i ve vztahu k zadržení žalobce. Žalobce tvrdí, že k omezení jeho osobní svobody došlo nezákonně, avšak své tvrzení o nezákonnosti tohoto zásahu již neprokazuje, neboť dostatečně nespecifikoval obsah vnitrostátního práva země původu, z něhož jeho závěr o nezákonnosti zadržení vyplývá. Soud tak v této souvislosti pouze ilustrativně upozorňuje na tu skutečnost, že v České republice může tzv. policejní zajištění trvat až 24 hodin, přičemž se o něm pouze sepisuje úřední záznam (nevydává se rozhodnutí). Zákon pak umožňuje zajistit například osobu, která má být předvedena podle jiného právního předpisu nebo která byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci (srov. § 26 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů). Aniž by se tedy soud striktně zabýval otázkou jeho zákonnosti, několikahodinové zadržení žalobce jakožto účastníka (podle vlastních slov nepovolené) demonstrace samo o sobě podle soudu nepředstavuje policejní opatření, které by se zjevně vymykalo elementárním zásadám výkonu veřejné moci natolik, že by bylo třeba je považovat za pronásledování.
31. Ačkoliv ze zprávy žalovaného „Kazachstán Ministerstvo zahraničních věcí Spojených států amerických, 13. března 2019“ vyplývá, že v zemi původu žalobce jsou lidská práva a svobody porušována a např. v detenčních zařízeních dochází k mučení, tak v případě žalobce několikahodinové zadržení a následná snaha policie o podání vysvětlení žalobcem, nelze podle názoru soudu považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu nebo ve smyslu kvalifikační směrnice 2011. V případě žalobce se sice jednalo o zásah do jeho osobní svobody, nicméně v průběhu jeho zadržení s ním nebylo jednáno způsobem, který by představoval závažné porušení lidských práv. Žalobní tvrzení, že mu během zadržení bylo opakovaně vyhrožováno a řečeno, že jej čekají další problémy, nemá ve správním spise (zejména v protokolu o pohovoru, během něhož líčil své zadržení jinak) oporu. Zadržení žalobce a následná snaha policie jej kontaktovat v místě bydliště za účelem podání vysvětlení tak podle soudu nepředstavovaly závažné jednání zasahující do jeho lidských práv, a nejednalo se tedy o pronásledování (§ 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 kvalifikační směrnice 2011).
32. V případě žalobce podle soudu nedošlo ani k tzv. pronásledování na kumulativním základě, tj. k „situaci, kdy v zemi svého původu čelil sérii ústrků, které samostatně nedosahovaly takové intenzity či systematickosti, aby je bylo možno považovat za azylově relevantní, avšak které požadované intenzity mohou dosahovat teprve ve svém souhrnu“ (právní věta rozsudku NSS ze dne 14. 6. 2012, č. j. 6 Azs 4/2012-67). Zadržení žalobce a následnou snahu policejních orgánů o podání vysvětlení nelze za pronásledování považovat ani v jejich vzájemném souhrnu, jestliže k nim nepřistoupila žádná další relevantní okolnost, neboť jako takové intenzity pronásledování nedosahují.

33. Žalobce dále tvrdil, že má obavu z toho, že bude obviněn z trestného činu, který nespáchal. Podle judikatury NSS jsou azylově relevantní takové excesy při vyšetřování, které jsou vedeny zlovolným záměrem, nebo natolik tvrdá praxe orgánů trestní spravedlnosti, jestliže dosahuje nelidských rozměrů (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012-46). Tak by tomu bylo například tehdy, pokud by žalobci v případě návratu do země původu reálně hrozilo, že bude policejními orgány mučením donucen přiznat se k trestným činům, jež ve skutečnosti nespáchal (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Azs 10/2012-68, č. 2918/2013 Sb.NSS). Tyto podmínky pro to, aby mohlo být jednání policejních orgánů země původu žalobce v jeho věci posouzeno jako pronásledování, však podle soudu splněny nebyly. Ačkoliv byl žalobce zadržen, netvrdil, že by během této doby či kdykoliv potom byl na něj vyvíjen nátlak směřující k tomu, aby se přiznal k jakémukoliv protiprávnímu jednání. Během pohovoru žalobce uvedl, že policisté jej v místě bydliště kontaktovali proto, aby podal vysvětlení, nikoliv proto, aby s ním „zahájili zcela vykonstruovaný proces“. Také toto žalobní tvrzení tak nemá ve spisovém materiálu oporu. Z následného postupu policie nevyplývá (a to ani v náznacích), že by žalobce měl být nezákonně obviněn, stíhán nebo dokonce fyzicky napadán. Tento závěr je dále podpořen tím, že žalobce ze země svého původu vycestoval přes mezinárodní letiště až po čtyřech měsících od doby konání protestního shromáždění, a to bez jakýchkoliv problémů. Žalobce nebyl hledanou osobou, která by při pokusu o vycestování ze země byla zadržena. Zároveň policie žalobce nehledala ani v Astaně, byť jeho matka měla policii sdělit, že se tam nachází. Lze proto dát za pravdu žalovanému, že se v tomto případě jedná spíše o subjektivní pocit žalobce. Ze skutkových okolností případu tak nevyplývá objektivně odůvodněná a reálná hrozba, že žalobce bude v případě svého návratu nucen přiznat se k trestnému činu, který nespáchal, nebo že bude za takový trestný čin odsouzen.
34. Soud proto uzavírá, že z azylového příběhu žalobce nelze dovodit, že by měl zkušenost již prožitého pronásledování, o kterou by se objektivně opíral jeho odůvodněný strach z pronásledování dalšího nebo že by újma hrozící žalobci dosahovala intenzity pronásledování. V projednávané věci tak nejsou naplněna kritéria č. 2 a č. 3 rozsudku NSS č. j. 6 Azs 30/2014-45. Námitka je proto nedůvodná.
35. Ačkoliv se tedy žalovaný dopustil nesprávného posouzení právní otázky stran toho, zda žalobce uplatňoval politická práva či svobody, respektive zastával určitý politický názor, podle soudu tato vada nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. To totiž z hlediska posouzení zákonnosti (jeho souladu s § 12 zákona o azylu) ob stojí z toho důvodu, že z předcházejícího správního řízení nevyplývá, že by žalobce byl podroben pronásledování nebo že by mohl objektivně pociťovat odůvodněný strach z pronásledování v případě svého návratu. Z výše uvedeného výkladu vyplývá, že pro udělení azylu je třeba kumulativní (současné) splnění všech kritérií vytyčených NSS v rozsudku č. j. 6 Azs 30/2014-45. Nezpůsobuje proto nezákonnost napadeného rozhodnutí, jestliže zdejší soud shledal oproti žalovanému nesplnění pouze dvou (namísto tří) z nich.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Ze shora uvedených důvodů žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
37. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu

nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na jeho běžnou činnost.

38. Soud usnesením ze dne 25. 5. 2020, č. j. 45 Az 1/2020-53, ustanovil žalobci jako opatrovnici advokátku Mgr. Andreu Kohoutkovou. Funkce ustanovené opatrovnice však následně zanikla, neboť odpadl důvod jejího ustanovení (neznámý pobyt žalobce), a to i když nebylo usnesení o jejím ustanovení formálně zrušeno (srov. usnesení NSS ze dne 11. 2. 2021, č. j. 8 Azs 159/2020-44). Původně ustanovené opatrovnici žalobce soud odměnu podle § 35 odst. 2 ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 31 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů nepřiznal, neboť ze soudního spisu neplyne, že by učinila jakýkoliv úkon. Jakkoli je zřejmé, že nemohla proběhnout první porada s klientem, která je v zásadě nezbytnou součástí úkonu spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], nelze přehlédnout, že nedošlo ani k nahlédnutí do spisu. Právě tím by byla zcela nahrazena neuskutečněná první porada s klientem. V pouhém doručení rozhodnutí soudu o ustanovení opatrovníka advokátce převzetí a příprava zastoupení spočívat nemůže.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 31. března 2021

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce